

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 31 januari 2013

Mål nr

Ö 3944-11

SÖKANDE

RG

Ombud: Advokat MD

MOTPARTER

1. Riksåklagaren

Box 5553

114 85 Stockholm

2. JS

SAKEN

Resning

TIDIGARE AVGÖRANDE

Hovrätten för Västra Sveriges dom 2011-06-30 i mål B 2464-10

Dok.Id 75987

HÖGSTA DOMSTOLEN
Riddarhustorget 8

Postadress
Box 2066
103 12 Stockholm

Telefon 08-561 666 00
Telefax 08-561 666 86
E-post:
hogsta.domstolen@dom.se
www.hogstadamstolen.se

Expeditionstid
08:45-12:00
13:15-15:00

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen avslår ansökningen.

BAKGRUND

RG åtalades bl.a. för en misshandel som ägt rum den 25–26 september 2008. Enligt gärningsbeskrivningen hade han genom olika handlingar tillfogat JS smärta, ömhet, andningssvårigheter, blånader samt en minde luftansamling i ena lungsäcken. RG erkände att han hade slagit JS på överkroppen men invände att han hade handlat i nödvärn. Tingsrätten fann att RG hade förorsakat en revbensskada, men ansåg det inte vara visat att han hade brukat ytterligare våld. RG dömdes för misshandel till villkorlig dom. Vid påföljdsbestämningen tog tingsrätten hänsyn till att RG fick anses ha befunnit sig i en nödvärnssituation. Med hänvisning till sin bedömning i brottmålsdelen dömde tingsrätten inte ut någon kränkingsersättning till JS.

Åklagaren överklagade tingsrättens dom och yrkade att hovrätten skulle döma RG till fängelse eller förena den villkorliga domen med en föreskrift om samhällstjänst. Som grund för yrkandet anförde åklagaren i överklagandeskriften att det inte hade förelegat någon nödvärnssituation. Vid huvudförhandlingen i hovrätten förklarade åklagaren att han vidhöll sitt gärningspåstående avseende misshandel den 25–26 september 2008. Också JS överklagade domen och yrkade att hovrätten skulle bifalla hennes talan om kränkingsersättning. RG motsatte sig att tingsrättens dom ändrades. Han anförde att hovrätten inte kunde döma honom för misshandel i större utsträckning än vad tingsrätten hade gjort, eftersom åklagaren inte hade yrkat detta inom tiden för överklagande. Hovrätten beslutade att prövningen skulle omfatta den överklagade gärningen. I sin dom fann hovrätten – med reservation i ett avseende – att åklagaren hade bevisat hela sitt gärnings-

påstående och att invändningen om nödvärn var motbevisad. Hovrätten ändrade tingsrättens domslut på så sätt att påföljden bestämdes till villkorlig dom med samhällstjänst 75 timmar och ett alternativt fängelsestraff på två månader. Hovrättens dom innebar också att RG skulle betala kränkingsersättning till JS med 10 000 kr.

YRKANDEN M.M.

RG har ansökt om resning. Han har yrkat i första hand att Högsta domstolen ska omedelbart ändra hovrättens dom till det som tingsrätten har bestämt om ansvar och skadestånd och i andra hand att Högsta domstolen ska besluta att målet på nytt ska tas upp i hovrätten.

Som grund för sin ansökan har RG gjort gällande att hovrättens rätts-tillämpning uppenbart strider mot lag (58 kap. 2 § 5 och 9 § rättegångsbalken). Enligt hans uppfattning gjorde hovrätten fel, när den lät åklagaren framställa ett yrkande i skuldfrågan efter överklagandetidens utgång.

Riksåklagaren har motsatt sig att ansökningsbifalls.

SKÄL

1. I sitt överklagande yrkade åklagaren att den påföljd som tingsrätten hade bestämt skulle skärpas. Som grund för yrkandet anförde åklagaren att RG inte, som tingsrätten ansett, hade handlat i nödvärn. Efter vad som kan läsas ut av handlingarna var det först i ett senare skede av hovrättens handläggning som åklagaren uttryckligen gjorde gällande att RG skulle dömas för mer våld mot JS än tingsrätten hade dömt honom för.

2. Enligt 51 kap. 23 a § rättegångsbalken gäller i vissa fall begränsningar för hovrättens prövning. Paragrafen gäller när tingsrättens fällande dom överklagas bara beträffande något annat än frågan om den tilltalades ska dömas för den åtalade gärningen. Hovrätten ska då pröva skuldfrågan bara under de speciella förutsättningar som anges i 23 a § första stycket 1 och 2.

3. Åklagarens överklagande till hovrätten var emellertid inte inskränkt på det nu angivna sättet. Frågan om RG handlade i nödvärn aktualiserar inte bara en bedömning av straffvärdet och därmed påföljdsfrågan; den innebär också att hovrätten ska pröva i vilken utsträckning gärningen över huvud taget ska leda till straffansvar (NJA 1995 s. 661 och NJA 1998 s. 512 samt Lars Welamson i Vänbok till Robert Boman, 1990, s. 353 f.). Åklagaren har alltså fört upp skuldfrågan till hovrättens bedömning redan genom överklagandeskriften. Bestämmelserna i 51 kap. 23 a § rättegångsbalken är därmed inte tillämpliga och de begränsningar som där ställs upp för hovrättens prövning har inte gällt i detta fall. Det betyder att hovrätten var oförhindrad att pröva skuldfrågan i hela dess vidd, dvs. också avseende sådana delar av gärningen den 25-26 september 2008 som tingsrätten hade ansett inte vara bevisade (NJA 1995 s. 226, jfr NJA 2008 s. 780).

4. Att åklagaren vid huvudförhandlingen i hovrätten uttryckligen yrkade att åtalet skulle bifallas helt innebär inte att han ändrade sin talan till att gälla en annan gärning än den som avsågs i överklagandet. De begränsningar som i detta avseende gäller enligt 51 kap. 24 § andra stycket rättegångsbalken har därför inte hindrat hovrättens prövning av hela skuldfrågan.

5. Det var således riktigt av hovrätten att pröva skuldfrågan i dess helhet. Vad RG har anfört kan alltså inte utgöra grund för resning. Hans ansökan ska därför avslås i fråga om både straffansvar och skadestånd.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Ann-Christine Lindeblad, Gudmund Toijer (referent), Lena Moore, Agneta Bäcklund och Martin Borgeke
Föredragande justitiesekreterare: Daniel Holmberg